

Z P R A V O D A J Z P O D H R A D Í

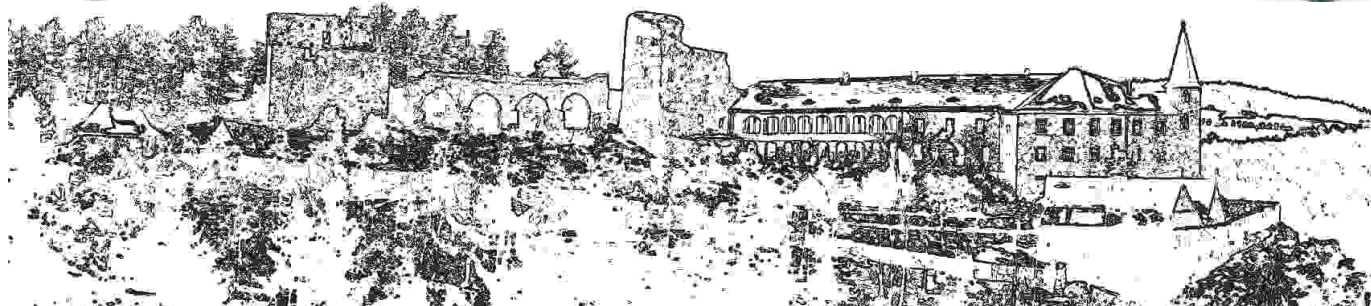

**Braníckov, Drouhaveč, Hory Matky Boží, Chotěšov, Jarkovice, Konín,
Nemilkov, Radvanice, Stojanovice, Tvrdošlav, Velhartice,**

Ročník XI.

rok 2015

číslo 27

Vážení spoluobčané,

v minulých dnech jsme si připomněli 70. výročí porážky fašizmu a ukončení 2. světové války. Velhartice byly jedním z míst, kde se zastavil konvoj volného sdružení vlastníků historických vojenských vozidel, nadšenců, kteří udržují tradice a jsou živou připomínkou dnů osvobození. Každým rokem za velkého zájmu občanů nás svým zastavením před kostelem nutí k malému zamyšlení a vzpomínkám na dny osvobození.

Ing. Pavel Prosr, starosta

Udělení nejvyššího hasičského vyznamenání

Na základě návrhu výboru SDH Velhartice byl panu Šperlovi udělen titul Zasloužilý hasič, což je nejvyšší hasičské vyznamenání, udělované za celoživotní činnost ve prospěch hasičského hnutí. A je skutečně o čem hovořit, neboť pan Šperl se již od svých 16-ti let podílel na práci mezi hasiči, tzn. od roku 1943. Práce to rozhodně nebyla jednoduchá, k ohni se vyjíždělo na lyžích, zatímco stříkačku k ohni táhly koně.

Obvykle se nejvyšší hasičské vyznamenání předává v hasičském středisku v zámečku v Přibyslavi, ale ze zdravotních důvodů bylo toto vyznamenání panu Tomáši Šperlovi nejstaršímu předáno ve schůzovní místnosti v hostinci pana Donáta ve Velharticích osobně starostou Okresního sdružení hasičů panem Josefem Veithem.

Foto: P. Prosr

Pan Šperl od svého vstupu do hasičského sboru vykonával několik funkcí, nejprve ohlašoval požáry a byl trubačem, později prošel zařazením strojníka, řidiče a organizačního referenta. V pozdější době byl cca 30 let jednatelem sboru, tj. až do roku 1998, kdy již nemohl tuto činnost ze zdravotních důvodů vykonávat. Tato skutečnost mu však nezabránila nadále se aktivně podílet na přípravě, organizování a následném provádění preventivních prohlídek komínů v domácnostech i u právnických osob a zároveň organizovat a aktivně se účastnit kulturních akcí organizovaných sborem. Neocenitelná byla a stále je i spolupráce s kronikářem obce.

Jménem Kulturní komise přeji panu Šperlovi (poslednímu trubači a zároveň nejstaršímu hasiči) hodně sil na předávání cenných vzpomínek mladším generacím a hodně zdraví.

Anna Havlovičová

Vznik kulturní komise

Kulturní komise byla zřízena rozhodnutím rady obce č. 34/2015 dne 17.3.2015 a jejími členy byli jmenováni: Anna Havlovičová, Marie Musiolová, Anna Kopačková, Vladislava Vališová, Vilma Brandtová, Jitka Jarošíková, Ivana Janoušková, Helena Jarošíková, Stanislava Pavlíková, Martina Jonášová, Anděla Mejstříková, Miroslav Šisler, Mirela Tůmová, Bohdana Novotná a Jana Kovaříčová.

Předsedkyní kulturní komise byla zvolena paní Anna Havlovičová

Členkami výboru byly zvoleny: Anna Kopačková, Vilma Brandtová, Anděla Mejstříková a Marie Musiolová

Členy redakční rady byli zvoleni: Miroslav Šisler, Mirela Tůmová, Martina Jonášová

Program kulturní komise rok 2015, doplněný o akce na Hradu Velhartice

28. 3. 2015 Jarní úklid náměstí a prostor u zastávky ve Velharticích a v přilehlých obcích, ozdobení náměstí ve Velharticích na velikonoční svátky
11. 4. 2015 13:00 hodin – 20:00 hodin bazárek v Kulturním domě ve Velharticích
13:00 dílnička pro děti
15:00 hodin divadlo
17:00 koncert
29. 5. 2015 Noc otevřených kostelů, muzeum kamenů
Mše, koncert, čtení z bible, prohlídka kostela,
- Červen - Pašeráci a podloudníci na Šumavě
- srpen Expozice s interaktivními prvky v prostorách bývalého hradního pivovaru na téma pašeráctví a podloudnictví ve zdejší pohraniční oblasti v období předminulého století
3. 6. 2015 Bajaja
Rytířské vystoupení s koňmi pro předem objednané školy – Hrad Velhartice
7. 6. 2015 Dětský den na hřišti
Hasičský záchranný sbor, psovodi, záchranná služba
9. – 12. 6. Dopolnední divadelní představení STOP POHÁDKA nebo ZA KAŽDÝM ROHEM JESKYŇKA – hraje plzeňské divadlo KUBA – spojené se speciálními kostýmovanými prohlídkami HRADU – určeno pro MŠ a 1. stupeň ZŠ
28. 6. 2015 14:00 - Běh kostkovkou – zábavný běh pro rodiče či prarodiče s dětmi
6. 7. 2015 16:00 Krátké promluvy Mistr Jan Hus a 21. století – odpoledne – Hrad Velhartice
19:00 Koncert PAVEL HELAN AJFON TOUR
18. – 19. Pouť – náměstí - staročeské trhy včetně vystoupení kejklířů, divadlo, Šikovné ruce -
7. 2015 výstava místních umělců v Kulturním domě
8. 8. 2015 POHÁDKOVÉ ODPOLEDNE – Velká cirkusová pohádka – kejklíř Vojta Vrtek - hrad Velhartice
Odpoledne plné pohádek, soutěží, řemeslných a výtvarných dílen, pohádkových květinových vazeb, hudby a dobrého jídla a pití od 13:00 hodin
29. 8. 2015 HRADOZÁMECKÁ NOC vzpomínka na Jana Wericha – Hrad Velhartice
26. – 27. 9. BUŠKOVA ČÍŠE
2015 Divadelní prohlídky hradu spojené s ochutnávkou vín, připravených na hostinu k počtě sv. Václava a příjezdu Karla IV. na Buškův hrad, ukázka dobového vaření v táboře středověkého šlechtice, kejklíř, hudba, tanečnice... – Hrad Velhartice
18. 10. 2015 14:00 - Bramborové štrůdlování - soutěž o nejlepší jablečný nebo bramborový výrobek v Kulturním domě
31. 10. 2015 ZAMYKÁNÍ HRADU VELHARTICE
XVII. ročník „Běhu o hradní klíč“ běžecký závod ve všech věkových kategoriích, doprovodný program, ohňostroj, lampionový průvod – Hrad Velhartice
11. 11. 2015 Svátek Martina
Večerní příjezd sv. Martina na koni, lampionový průvod pro děti
27. 11. 2015 Rozsvícení vánočního stromu, zpívání vánočních koled
12. 12. 2015 14:00 – Kulturní dům – zdobení vánočních perníčků
16:00 – O řezbářství a betlémech – povídání a promítání s řezbářem Karlem Tittlem

Změna programu vyhrazena

Fejeton

Největší vliv na moji výchovu měl můj děda František a můj otec Stanislav. Zatímco můj děda, mistr provaznický, vždy věděl, kde má náradí, ale klidně přibil prkno na kůlnu nakřivo, můj otec, který náradí stále hledal, mě naučil utahovat šrouby a vruty v úhlu 45 stupňů.

Od svého otce jsem zdělila nejen dům, ale i rozsáhlou zahradu. Vědoma si svých povinností starat se o předaný majetek, tento zušlechtit a předat jej dál svým dětem, jsem se rozhodla, že se pokusím tento slib splnit. Nebylo to rozhodně jednoduché, můj otec byl všemůl a jako takový rád shromažďoval věci, které by se později rozhodně mohly hodit. Vždy jsem sledovala, jak se velice těžko rozhodoval, když bylo nutné něco vyhodit a vždy se vracel se spoustou jiných věcí, které byly později rozhodně k užití. Ano, věřila jsem tomu, že by je táta skutečně k něčemu potřeboval, poopravil, popřípadě předělal na cokoliv jiného. Prostě byl machr a uměl všechno. Nikdy jsem ale nepochopila, k čemu nám byla náprava na nákladní automobil V3S, který jsme nikdy nevlastnili, to už prostě můj rozum nebral.

Problém nastal v době, kdy táta odešel, a já jsem zjistila, že tolik toho zase neumím a to co vlastním v domě, na zahradě a v garáži nepotřebujeme, nechceme a pokud to někdy náhodou budeme potřebovat a chtít, tak si to raději koupíme, protože v tom množství zděděných věcí to stejně nejsme schopni najít. A tak při-

šlo rozhodnutí - „obložený chlebiček“ (tak jsme říkali celému pozemku) se uklidí, nepotřebné věci se zlikvidují, dům se opraví a kolem domu bude zahrada. Rozhodnutí bylo krásné, možná jsme získali i titul krále odpadků při všech možných sběrech za veškerá léta, ale tu dřinu už bych vícekrát nechtěla zažít. Naštěstí se vše podařilo, my jsme to zvládli a dneska jsme rádi, když sedíme na zahradě, popijíme kávu a vzpomínáme, co všechno jsme ze zahrady a domu vynášeli. Moc nám tehdy pomáhalo, kolik lidí nám drželo palce a někteří nám i pomáhali, hlavně sousedé, pokud jsme něco nebyli schopni zvládnout sami. Musím upřímně přiznat, že kdyby nebylo „obloženého chlebičku“, tak bychom nepoznali, jaké to je, když nám někdo jen tak drží palce, někdo přijde s pomocí, když to člověk vůbec nečeká a rozhodně bychom si nevytvořili vše okolo sebe k obrazu svému. Možná bychom ani nepochopili, že je důležité i to jak to vypadá před vlastní zahradou. Vždyť i ten kousek kolem plotu je vlastně „naš kousek“ a také naše vizitka.

Takže všem, kteří toto pochopili a po městečku se starají o „své kousky za plotem“, děkuji. Po celém městečku je sice spousta „kousků“, které zdánlivě nikomu nepatří, ale moc jim přeji a věřím tomu, že své „majitele“ také časem najdou.

Anna Havlovičová

Poslední válečné dny na velharticku

Výtah z obecní kroniky u příležitosti 70. výročí skončení 2. světové války.

„22. 4 1945 v neděli přišlo do Velhartic oddělení německého vojska, dne 30. 4. přišlo sem transportem 100 zajatců Rusů, 150 Angličanů, 6 černochoů a 3 Indové. Ve stavu velmi zuboženém, v chatrném oděvu skorem bosí v sychravém dubnovém počasí a hladoví. Angličtí zajatci ubytováni na hradě, ostatní ve dvoře. Útrpnost nad zajatci byla všeobecná a po celý čas jejich pobytu zde zdejší občanstvo jim ochotně nosilo jídlo každý den i ten nejchudší co jen mohl. Zprvu Němci to energicky zakazovali, občany vyháněli, pak to však bylo trpěno a jak vděčně to bylo zajatci přijímáno. Jídla se donášelo takové množství, že muselo býti regulováno.

29. 4. dopoledne až po celý den podělováno obyvatelstvo velhartické z německého vojenského skladiště v Koželužně, každý občan ob-

držel 1 pár bot, látku na dva obleky a 6 metrů kalika. Zásahu na tom měl dr. Zelinka, t. č. ředitel koželužny, neboť Němci měli v úmyslu zásoby tyto zničit, by nepadly postupujícím spojeneckým armádám do ruky. Dr. Zelinka komandu uvedl, že mnoho lidí zdejších pracovalo v Říši, při náletech přišli o oděv, boty a prádlo. Pak byl dán souhlas k rozdělení. Poznamenávám, že zásoby oděvů, bot jak nízkých tak i vysokých, plátna byly tak ohromné, že vnitřek stodoly v koželužně 35 x 15,50 byl pně zarovnan.

29. 4. k večeru příchod německého vojska důstojnické školy původně v Berlíně přemístěno do Rokycan a odtud do Velhartic. Ubytována ve vile Rudolf a po ostatních obecních místnostech. V těchto dnech nepřetržitý proud utíkajících civilního občanstva německého ve všech

možných vozidlech plnil silnici od Klatov směrem k Železné Rudě.

Hloubková letadla americká stále kroužila v těchto místech v okolí a jejich zásahy byly příčinou požáru a značných škod na budovách.

Na nádraží v Nemilkově byly německými důstojníky páleny spisy zřejmě důležité. Vagóny naplněné kufry prchajících německých rodin se šatstvem, prádlem, botami, houněmi, plátnem, cukrem, psacími stroji, rádií a jiným byly obyvatelstvem rozebírány a sváděny pravé bitky. I tato důstojnická škola zúčastnila se tohoto vybírání a pak zboží se zdejšími lidmi vyměňovala za maso, máslo, cigarety a podobně. Jinak si počínali dosti slušně, ale bez té německé nadutosti se neobešli.

3. května 1945 v noci náhlý odchod německého vojska. Večer před odchodem německý důstojník na obecním úřadě nařídil, by starosta Němcům připravil 12q brambor, dvě jízdní kola a 2 povozy k odstěhování. Když starosta Rendl Antonín uvedl, že tak pozdě večer bude těžko vše připravit, německý komandant vytáhl revolver a ani slova nesměl více promluvit. Brambory – asi 10q – se přeci sehnaly do 11 hod. v noci a odneseny do průchodu č. p. 102. Ráno po odchodu něm. vojska si je lidé zase odnesli. V městečku zůstalo 600 ruských zajatců ve dvoře, na hradě, Angličani a ostatní. Strážný oddíl 100 něm. vojáků a vedoucí Hitlerovy Mládeže Ort ubytovaný na faře.

5. 5. v sobotu v poledních hodinách Plzeňský rozhlas ohlašoval osvobození Plzně, ale v Praze vypukla revoluce.

5. 5. Utvoření místního národního výboru - jeho členové Antonín Rendl a Ferdinand Krůs odebrali se do vily Rudolf, kde bylo velitelství něm. vojáků a žádali velitele, aby posádka složila zbraně. Ten se postavil, že dosud neobdr-

žel rozkaz, ale zavázal se, že ze strany německých vojáků nebude nic podniknuto a jakmile přijde rozkaz, bude kapitulovati.

6. 5. v neděli o osmé hodině ranní objevili se zde partyzáni, ve dvoře zastřelen německý voják strážný u ruských zajatců, který se bránil. Zajatci osvobozeni a propuštěni. Pak odzbrojeni němečtí vojáci ve vile Rudolf, kde postřelen 1 voják, který v noci skonal. Na to prohlídka německých uprchlíků ubytovaných ve škole, odejmutí zbraní. Německý uprchlík z Lodže Schmidt nechtěl zbraně odevzdati, zastřelen, zatčen vedoucí Hitlerjugend Ort a dva mladíci Hitlerjugend zastřeleni a pohřbeni u hřbitova nad kapličkou.

V 10 ½ hodině dopolední zahoukaly náhle od Častonice dělové rány a nad městečkem svištěly granáty. Celkem bylo vypáleno 18 ran a granáty vybuchovaly v poli u silnice. Tlakem vzduchu byla skla oken, dveří v staveních u hradu vyražena. Nastal všeobecný poplach, v městečku domníváno, že to střílí Němci, když zde byli partyzáni. Při této přestřelce zde obětí nebylo. Brzy se však ukázalo, že to je vojsko americké, neboť vzápětí přijížděly tanky. Třetí armáda americká překročila Šumavu. Němečtí vojáci se většinou vzdávali nebo uprchli do lesů, kde byli však pochyťáni. 7.května již zrána projížděly obcí naší nepřetržitě tanky, auta, pozdravovány občanstvem. 7. května nemilkovský statkář Schreiner zatčen. Malonický statkář Lumbe zatčen a zdejší princ Windischgrätz s manželkou zajištěni. Do vily Rudolf se nastěhovalo 20 Srbů, bývalých zajatců ze Železné Rudy.

17. května americké vojsko odvezlo německé zajatce, asi 470."

Aleš Breu, kronikář

Pozvání

Kulturní komise ve Velharticích a Muzeum šumavských minerálů vás zve dne 29. 5. 2015 od 18 hodin v rámci akce „**NOC KOSTELŮ**“ do kostela Narození Panny Marie ve Velharticích

Program akce:

1. Mše, 2. Koncert žáků školy (cca. 19 hodin), 3. Úvodní slovo o historii kostela, 4. Podvečer s kytarou a flétnou - Martin Cába a Eliška Bošková, 5. Povídání o výrobě velhartického betlému - Karel Tittl, 6. Koncert Věra Vogeltanzová – housle, 7. Prohlídka kostela

Kulturní komise pořádá ve dnech 18. – 19. 7. 2015 1. ročník výstavy „**ŠIKOVNÉ RUCE**“.

Žádáme všechny občany, kteří se chtějí jako vystavovatelé zúčastnit, aby se do 15. 6. 2015 přihlásili na Obecním úřadu ve Velharticích, popř. na telefonním čísle 737 944 162 s uvedením jakého druhu budou vystavovaná díla nebo výrobky, počet jejich kusů a dále aby uvedli svoje jméno, adresu, telefonní číslo, popř. e-mail. Výstava bude uspořádána v Kulturním domě ve Velharticích a zapůjčené věci budou pod stálým dohledem po celou dobu otevření výstavy.

Anna Havlovičová